

2014. година у руско-српским односима. Посета председника Путина Београду – и разочараност поводом Јужног тока. Ембарго за Европу – и могућности за српске произвођаче. Сећање на Први светски рат – и ера савремених информационих технологија. О резултатима года у интервјуу за Спутњик Србија говори амбасадор РФ у Србији Александар Чепурин.

Господине Чепурин, главни политички догађај године у нашим односима је посета председника Путина Београду. Да ли је она била импулс за развој односа? Каква је била ова година за Србију?

Развоју економских односа неусмњиво је потребна политичка подршка. У току мада и не превише дуге посете председника Владимира Путина пошло је за руком да се договоре сва важна питања наше сарадње. Мислим да је то било снажан импулс, мада треба признати да су политички контакти међу нашим земљама ове године и тако били крајње интензивни. Русија је заинтересована за јаку, просперитетну Србију као кључног фактора на западном Балкану. И не ради се само о сличности менталитета, језика, јединству религије. Имамо иза себе пет векова сарадње, ми смо били заједно у два светска рата, ми смо природни савезници. Година је била сложена. То је била година великог оптерећења за српско руководство: председник и премијер су радили на ивици могућности у условима економске кризе. Ако се говори о спољној политици, Србија и даље поставља као стратешки циљ ступање у ЕУ, али при томе јасно указује да то неће бити препрека за очување добрих односа са РФ.

Ви сте једном упоредили хипотетичне санкције Србије против Русије са „пуцњем себи у ногу“. Ми видимо да Београд није хтео да пуца себи у ногу, што се, између осталог, у ратно време изједначава са дезертерством. Сада, хвала богу, време у Европи није ратно, али је сложено... Шта за вас значи ова одлучност Београда?

Срби нису подржали санкције, без обзира на снажан притисак од стране ЕУ и посебно Вашингтона. Али Србија је издржала и не планира да се предаје – и ми смо захвални руководству земље. У Србији схватају да је потребно мислити пре свега на сопствене интересе. Тако би увођење санкција против Русије чак просто из прагматичних разлога било негативно за саму Србију, посебно узимајући у обзир споразум о слободној трговини са Русијом.

Ове године веома озбиљно је увећан извоз српске пољопривредне продукције у Русију. Летос је министар пољопривреде РФ Николај Фјодоров позвао српске партнере да пожуре са изласком на руско тржиште. Да ли је позив био успешан?

Према оценама, ове године српски извоз пољопривредне продукције у Русију износи око 350-400 милиона долара, тачније скоро два пута више него прошле године. Могућности Србије су ограничене, пошто то није превише велика земља, али она активно ради на томе да се увећа производња – и на рачун сопствених снага, и посредством инвестиција. Сада постоји задатак да се одради могућност руских улагања у српски аграрни сектор, имајући у виду руско тржиште и тржиште Евроазијске економске заједнице.

Ове године у Београду је био откривен споменик хероју рата, како је рекао један историчар, вођеном „за прекрајање света, за које Русија није била заинтересована“. Реч је о Николају Другом...

Ове године смо заједно са српским пријатељима делимично исправили грешку прошлог века који практично није оставио споменике нашег братства по оружју из доба Првог светског рата. Постављен је споменик у Тополи, обновљен у Новом Саду. У срцу Београда овековечено је сећање на руске и српске хероје. Али споменик Николају Другом преко пута председничке палате – то је изузетан догађај, зато што се у Србији посебно односе према њему.

Један од најсложенијих момената за Србију 2014. године је затварање пројекта Јужни ток. Довољно је говорено о разлозима, о томе да их никако не треба тражити у Москви. И сада постаје актуално питање – да ли за Србију постоји место у новим енергетским пројектима?

Несумњиво, Србија је са жаљењем примила вест о Јужном току. Али Русија је била приморана да донесе ту одлуку због неконструктивног става ЕУ и притиска Вашингтона – и овде, у Београду, многи то схватају. У сваком случају, сарадња са Србијом у енергетској сфери се наставља. Руска страна је предузела напоре за потпуно испуњење уговорених обавеза за испоруке гаса српским потрошачима, између осталог за осигурање додатног обима. Са наше стране било је изјављено да ће се интереси партнера максимално поштовати. Треба се договарати о новим маршрутама, ова питања су на дневном реду и разматраће се.

Од 1. јануара Србија председава ОЕБС-ом. У условима извесног раскола међу земљама-чланицама то није једноставан задатак. Како видите задатке Србије у наредних пола године?

Председавање ОЕБС-ом је изазов за Београд, али Срби имају довољно регионалних проблема, тако да дипломате имају много искуства. Мислим да је важно да Србија испољи отпорност према спољном деловању и да поштује ставове свих чланова ОЕБС-а. Сматрам да је сам Београд животно заинтересован за превладавање кризе између Запада и Истока – објективно он ће само добити на томе. Надам се да ће то бити снажно председавање, усмерено на нормализацију односа.

За унутрашње уређење највећег православног храма на Балкану, храма Светог Саве, одговараће између осталог и руски мајстори. Уз то било је изјављено да ће Русија финансијски помоћи том пројекту. Сада, у епохи кризе, одлука се није променила?

Сада овај храм, рекао би, буквално лебди над Београдом. То је симбол читаве Србије. Унутрашње уређење је скупо задовољство, али постоји политичка воља да се помогне нашем блиском пријатељу, СПЦ, што значи да ће се наћи руски спонзори који ће помоћи да се доврши замишљено у догледној историјској перспективи.

Руска тачка гледишта слабо је представљена у Србији, или се представља кроз призму која је потребна западним власницима појединих медија. У Србији ће започети рад пројекат МИА Русија севодња Спутник Србија. На време?

Утицај западних медија у Србији је врло велик и ја бих рекао да не одговара расположењима Срба који се традиционално придржавају помало другачијих погледа. Постоји огромно интересовање да се добије информација са друге, тачније са руске стране. Тако да овде жељно чекају отварање регионалног центра МИА Русија севодња. Надам се да ће се то десити ускоро.

(Глас Русије)